

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
tel.: 01 45 64 555 / faks: 01 46 10 551, 45 50 726, 46 10 591
www.hnb.hr

HRVATSKA NARODNA BANKA

Tel. 45 64 856, Faks: 45 90 314

Ur. broj: 2015-025/26-10-16/DR

Zagreb, 26. listopada 2016.

UDRUGA FRANAK

Avenija M. Držića 81. B

10 000 Zagreb

Poštovani,

u skladu s rješenjem Povjerenika za informiranje KLASA UP/II-008-07/16-01/146, URBROJ: 401-01/04-16-05 od 15. srpnja 2016. i presudom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske br. Us II-130/16-8 od 22. rujna 2016. zaprimljenom 18. listopada 2016., Hrvatska narodna banka (dalje u tekstu: HNB) daje odgovore na pitanja pod rednim brojem 3., 4. i 5. koje je postavila Udruga Franak svojim Zahtjevom za postupanjem po prijavama nezakonitosti u primjeni ZID ZPK od 19. siječnja 2016. (dalje u tekstu: Zahtjev).

3. Da li su utvrđene nezakonitosti u postupku konverzije, koje nezakonitosti i kod kojih banaka?

U trenutku podnošenja Zahtjeva postupak konverzije uređen Zakonom o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", br. 102/2015., dalje u tekstu: ZIDZPK) bio je još u tijeku. Hrvatska narodna banka je od njegova stupanja na snagu kontinuirano pratila i provjeravala te nadzirala usklađenost poslovanja i postupanja banaka sa odredbama tog Zakona. HNB je također poduzimao odgovarajuće mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi banke svoje postupanje uskladile s odredbama tog zakona. Istovremeno, zbog brojnih prigovora potrošača pojedine su banke same odlučile izmijeniti osporavana postupanja kako njihovi klijenti ne bi bili u lošijem položaju u odnosu na klijente drugih banaka.

U slučajevima utvrđenih nepravilnosti i nezakonitosti HNB je sačinio pet zapisnika i u svezi njih donio dva rješenja, a poduzete su i radnje radi pokretanja tri prekršajna postupka. Pojedinačno utvrđene nezakonitosti navode se u nastavku:

HNB

1. Addiko Bank d.d., Zagreb (u vrijeme provođenja konverzije Hypo Alpe-Adria-Bank d.d.) je u prijedloge aneksa ugovora o kreditu unijela odredbe kojima su unaprijed ugovoreni učinci, odnosno pravo banke na raskid aneksa ugovora, u slučaju ako Ustavni sud povodom zahtjeva za ocjenu ustavnosti ukine ZIDZPK u cijelosti ili djelomično. HNB je proveo nadzor te je o njemu sačinio Zapisnik kojim je utvrdio da je banka na opisani način postupila protivno članku 19.e stavak 9. Zakona o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine broj 75/2009, 112/2012, 143/2013, 147/2013, 9/2015, 78/2015, 102/2015. i 52/2016. dalje u tekstu ZPK). Prema mišljenju HNB-a spomenute ugovorne odredbe predstavljale su dodatne uvjete potrošačima kojima bi se derogirala njihova druga prava. Kao što je vidljivo iz odgovora na pitanje br. 4, Addiko Bank d.d. Zagreb nije dobrovoljno izmijenila sporne odredbe aneksa ugovora, slijedom čega je HNB donio rješenje kojim je banci naložio izmjenu prijedloga aneksa ugovora na način da se iz istih izostave sporne odredbe, odnosno da se klijentima ponovno ponudi sklapanje aneksa ugovora.
2. Sberbank d.d., Zagreb je u prijedloge aneksa ugovora o kreditu unijela odredbu kojom se unaprijed daje suglasnost potrošača da aneks ne proizvodi pravne učinke za ugovorne strane u slučaju ukidanja ZIDZPK u postupku pred Ustavnim sudom, kao i odredbu kojom se potrošači odriču prava na naknadne prigovore na točnost i cjelovitost izračuna konverzije. HNB je proveo nadzor te je o njemu sačinio Zapisnik kojim je utvrdio da je banka na opisani način postupila protivno članku 19.e stavak 9. ZPK. Prema mišljenju HNB-a spomenute ugovorne odredbe predstavljale su dodatne uvjete potrošačima kojima bi se derogirala njihova druga prava. Naknadnom odlukom Sberbank d.d. je iz prijedloga aneksa ugovora o kreditu isključila sporne odredbe i izmijenjene anekse ugovora ponovo dostavila svojim klijentima. Imajući u vidu činjenicu da je banka samostalno ispravila utvrđene nezakonitosti nije bilo osnove za izdavanje rješenja od strane HNB-a.
3. Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb nije dostavila potrošačima izračun konverzije za ugovore o kreditu denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kojima dužnikova obveza vraćanja primljenog nastala zbog prestanka ugovora o kreditu nije ispunjena ili prisilno ostvarena. HNB je u vezi s navedenim proveo nadzor te je o njemu sačinio Zapisnik kojim je utvrdio da je banka na opisani način postupila protivno članku 19.a stavak 2. te članku 19.e stavak 1. ZPK. Naknadnom odlukom Raiffeisenbank Austria d.d. je sačinila i poslala i ovim potrošačima izračune konverzije o čemu je izvijestila HNB. Budući je banka samostalno ispravila utvrđene nezakonitosti nije bilo osnove za izdavanje rješenja od strane HNB-a.
4. Sberbank d.d., Zagreb nije dostavila potrošačima izračun konverzije za otkazane ugovore o kreditu denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kojima dužnikova obveza vraćanja primljenog nastala zbog prestanka ugovora o kreditu nije ispunjena ili prisilno ostvarena. HNB je u vezi s navedenim proveo nadzor te je o njemu sačinio Zapisnik kojim je utvrdio da je banka na opisani način postupila protivno članku 19.a stavak 2. te članku 19.e stavak 1. ZPK. Naknadnom odlukom Sberbank d.d. je sačinila i poslala potrošačima izračune konverzije, o čemu je izvijestila HNB. Budući da je banka samostalno ispravila utvrđene nezakonitosti, nije bilo osnove za izdavanje rješenja od strane HNB-a.

HNB

5. Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb je pogrešno utvrđivala početne kamatne stope prilikom izračuna konverzije primjenom kamatne stope, koju je banka primjenjivala na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR, prema datumu isplate kredita umjesto prema datumu sklapanja ugovora o kreditu kako je to propisano člankom 19.c stavkom 1. točkom 2. ZPK-a. HNB je u vezi s navedenim proveo nadzor te je o njemu sačinio Zapisnik kojim je utvrdio da je banka na opisani način postupila protivno članku 19. c stavku 1. točke 2. ZPK-a. Kao što je vidljivo iz odgovora pod brojem 4., Raiffeisenbank Austria d.d., nije dobrovoljno pristupila izradi novih izračuna konverzije kojima bi se ispravila utvrđena nezakonitost, slijedom čega je HNB donio rješenje kojim je banci naložio da ponovno provede konverziju tih kredita na način da ih uskladi sa zakonskim odredbama te je Raiffeisenbank Austria d.d. postupila po rješenju HNB-a i provela ponovni izračun konverzije te isti dostavila svojim klijentima.

4. Da li su prema bankama poduzete ikakve mjere i o kojim bankama i mjerama se radi?

HNB je donio dva rješenja, i to prema Addiko Bank d.d. Zagreb (u vrijeme provođenja konverzije Hypo Alpe-Adria-Bank d.d.) i prema Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb:

1. Rješenjem izdanim prema Addiko Banka d.d. Zagreb (u vrijeme provođenja konverzije Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., Zagreb) HNB je naložio banci da odmah po primitku rješenja iz prijedloga aneksa ugovora o kreditu, odnosno sporazuma, čije sklapanje nudi potrošačima, u smislu članka 19.e stavka 1. ZPK isključi predloženu ugovornu odredbu kojom su unaprijed ugovoreni učinci, odnosno pravo banke na raskid aneksa u slučaju da Ustavni sud povodom zahtjeva za ocjenu ustavnosti ukine ZIDZPK u cijelosti ili djelomično, te u buduće ugovore ne unosi odredbe sličnog sadržaja, kao i da bez odgađanja putem svoje mrežne stranice o tome obavijesti sve svoje potrošače. Također, rješenjem je banci naloženo da, ako je već sklopila aneks odnosno sporazum s potrošačima, u roku od 30 dana od dana dostave rješenja HNB-a ponovo ponudi potrošačima sklapanje aneksa ili sporazuma na način da isključi spornu odredbu. Konačno, o izvršenju naloženih mjera banka je bila dužna obavijestiti HNB u roku od pet radnih dana od njihovog izvršenja. Banka je izvršila mjere naložene rješenjem.
2. Rješenjem izdanim prema Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb HNB je naložio banci da ponovno provede konverziju kredita kojima je početna kamatna stopa utvrđena prema datumu isplate te za koje je na datum sklapanja ugovora o kreditu, kamatna stopa banke koja se primjenjivala na kredite iste vrste i trajanja, denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR bila niža od kamatne stope na datum isplate kredita. Također, HNB je ovim rješenjem odredio rok za izvršenje ove mjere, kao i rok u kojem je banka dužna izvijestiti HNB o njihovom izvršenju. Banka je izvršila mjere naložene rješenjem.

5. Da li su pokrenuti prekršajni postupci protiv banaka te ako jesu, protiv kojih banaka?

HNB je pokrenuo tri prekršajna postupka. Jedan prekršajni postupak pokrenut je protiv Sberbank d.d. Zagreb i odgovorne osobe u banci, dok su dva postupka pokrenuta protiv Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb i odgovornih osoba u banci.

HNB

Postupak protiv Sberbank d.d. Zagreb pokrenut je zbog postupanja protivno članku 19.e stavak 1. ZPK (koji je opisan ranije u odgovoru na pitanje 3. pod toč. 4), čime je počinjen prekršaj iz članka 26.a stavka 1. alineja 14. ZPK što je kažnjivo po članku 26.a stavak 1. istog zakona.

Postupci protiv Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb pokrenuti su zbog: (a) postupanja protivno članku 19.e stavak 1. ZPK (koji je opisan ranije u odgovoru na pitanje 3. pod toč. 3.), čime je počinjen prekršaj iz članka 26.a stavka 1. alineja 14. ZPK što je kažnjivo po članku 26.a stavak 1. istog zakona, te (b) postupanja protivno članku 19.c stavku 1. točka 2. ZPK-a, (koji je opisan ranije u odgovoru na pitanje 3. pod toč. 5), čime je počinjen prekršaj iz članka 26.a stavka 1. alineja 3. ZPK, što je kažnjivo po članku 26.a stavku 1. istog zakona.

Navedeni postupci su u tijeku.

S poštovanjem

Službenik za informiranje

mr. sc. Dejana Rebernik

